

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์สถานการณ์การจัดการความรู้ของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยวิกฤตศัลยกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ผู้เขียน นางดารณี คำภีระปัญญา

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติภรณ์ อัครเดชอนันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การจัดการความรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ที่ให้บริการด้านสุขภาพโดยเฉพาะในหอผู้ป่วยหนัก การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายสถานการณ์การจัดการความรู้และระบุปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการความรู้ของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยวิกฤตศัลยกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้และพยาบาลวิชาชีพจำนวน 27 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจงจากพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยวิกฤตศัลยกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแนวคำถามในการสัมภาษณ์และประชุมกลุ่มระดมสมองที่ผู้ศึกษาพัฒนาจากกรอบแนวคิดการจัดการความรู้ของอาร์เธอร์ แอนเดอร์สัน และสถาบันคุณภาพและเพิ่มผลผลิตอเมริกา (Arthur Andersen, & The American Productivity & Quality Center, 1996) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลของการศึกษาครั้งนี้พบว่า

1. ความรู้ในหอผู้ป่วยวิกฤตศัลยกรรมเป็นความรู้ที่ใช้ในการดูแลผู้ป่วยวิกฤตทางศัลยกรรมที่มีความผิดปกติของระบบต่างๆ ของร่างกาย ซึ่งพบทั้งในรูปแบบความรู้ชัดแจ้งที่เก็บไว้ในรูปแบบของเอกสารและเพิ่มเก็บข้อมูลดิจิทัลและความรู้ฝังลึกที่มีอยู่ในตัวบุคลากรพยาบาล
2. กระบวนการจัดการความรู้ในหอผู้ป่วยวิกฤตศัลยกรรมประกอบด้วย การกำหนดความรู้ที่ต้องการหรือจำเป็นในการดูแลผู้ป่วย การรวบรวมความรู้ในรูปแบบความรู้ชัดแจ้งและความรู้ฝังลึก การปรับแต่งความรู้ให้เหมาะสมกับการใช้งาน การเรียบเรียงความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ การนำ

ความรู้มาใช้ในงาน การแบ่งปันความรู้แก่บุคลากรพยาบาล และการสร้างความรู้ขึ้นมาใหม่จากการ
ดูแลผู้ป่วยในหอผู้ป่วย

3. ปัจจัยเอื้อต่อการจัดการความรู้ได้สำเร็จ คือภาวะผู้นำของผู้บริหารและการเป็นตัวอย่างที่
ดีของการจัดการความรู้ วัฒนธรรมของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการ
พยาบาล การใช้เทคโนโลยีในการจัดการความรู้และการประเมินผลการจัดการความรู้

4. ปัญหา/อุปสรรคของการจัดการความรู้คือ บุคลากรพยาบาลไม่มีความรู้เรื่องการจัดการ
ความรู้มากพอที่จะทำการจัดการความรู้ในหน่วยงานได้ แรงจูงใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไม่เพียง
พอ ไม่มีแหล่งที่จะรวบรวมความรู้ให้เป็นระบบไม่มีผู้รับผิดชอบในการปรับแต่งความรู้ที่ชัดเจน
ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษไม่ดีพอ เทคโนโลยีในการสืบค้นไม่เพียงพอ ภาระงานมากและ
ขาดการสนับสนุนเรื่องงบประมาณในการจัดการความรู้

5. ข้อเสนอแนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยวิกฤตศัลยกรรมคือ ควรมีการจัดประชุม
เชิงปฏิบัติเรื่องการจัดการความรู้แก่บุคลากรทางการพยาบาลทุกระดับ มีการสื่อสารเกี่ยวกับการ
จัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง กำหนดผู้รับผิดชอบในการปรับแต่งความรู้ที่ชัดเจน จัดสถานที่ในการ
รวบรวมความรู้ไว้เป็นส่วนกลาง จัดสรรเวลาให้พยาบาลสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้
และจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนกระบวนการจัดการความรู้ให้แก่หน่วยงานอย่างเพียงพอ

ผู้บริหารทางการพยาบาลสามารถใช้ผลจากการศึกษานี้ในการ วางแผนพัฒนาและส่งเสริม
การจัดการความรู้จัดการกับปัญหาและอุปสรรคของการจัดการความรู้และจัดหาปัจจัยเอื้อและปัจจัย
สนับสนุนการจัดการความรู้ในหอผู้ป่วยวิกฤตศัลยกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ได้อย่าง
พอเพียง

Independent Study Title Situational Analysis of Knowledge Management Among Professional Nurses in Surgical Critical Care Unit, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital

Author Mrs. Daranee Kampeerapanya

Degree Master of Nursing Science (Nursing Administration)

Independent Study Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Thitinut Akkadechanunt Advisor

Assistant Professor Dr. Pongsri Keitlertnapha Co-advisor

ABSTRACT

Knowledge management is an important factor in enhancing organizational performance in healthcare service especially in the critical care unit. The purposes of this study were to describe the situation regarding knowledge management and to identify problems, obstacles, and suggestions to improve the knowledge management among professional nurses in Surgical Critical Care Unit, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital. The sample included documents related to knowledge management and 27 nurses, purposively selected from nursing personnel in the Surgical Critical Care Unit. Research instruments were the guidelines for interviews and group brainstorming developed by the researcher based on the concept of Arthur Andersen and The American Productivity & Quality Center (1996). Data were analyzed using descriptive statistics and content analysis.

The results of this study were as follows:

1. Knowledge in Surgical Critical Care Unit included the knowledge for caring for critical patients undergoing surgery to correct the abnormality of the body system. This included both explicit knowledge which was found in documentation and digital forms, and tacit knowledge within nursing personnel.

2. The process of knowledge management in the Surgical Critical Care Unit included the identification of desirable or essential knowledge in caring for patients, the collection of knowledge in both explicit and tacit forms, the modification of knowledge for appropriate use in the unit, the organization of knowledge in categories, the application of knowledge in work, the sharing of knowledge among nurses, and the creation of new knowledge from caring for patients in the unit.

3. The facilitating factors for knowledge management included administrator leadership and a good role model for knowledge management, knowledge sharing culture, participation of the nursing personnel, utilizing of technology for knowledge management, and evaluation of the knowledge management.

4. Problems and obstacles of knowledge management included insufficient knowledge of knowledge management among nurses in order to implement in the nursing unit, inadequate motivation in knowledge sharing, lack of a place to collect and organize knowledge, no responsible person in knowledge refining, non-proficiency in English, scarcity of searching technology, high workload and an insufficient budget for supporting knowledge management.

5. Recommendations from professional nurses in surgical critical care unit included: conducting a knowledge management workshop for nursing personal in all levels, continuously communicating about knowledge management, identifying a person to be responsible for refining the knowledge, arranging a center to store knowledge, allotting time for nurses to participate in knowledge management activities and allocating an adequate budget to support the knowledge management process to the unit.

Nurse administrators could use the results of this study to develop a plan for improving and promoting knowledge management, managing problems and obstacles of knowledge management, and providing sufficient facilitating and supporting factors for knowledge management in the Surgical Critical Care Unit at Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital.